

Lucie Navrátilová

Od všeho trochu

Lucie Navrátilová

OD VŠEHO TROCHU

NEZBYTNÁ OPATŘENÍ PRO UDRŽENÍ OPTIMÁLNÍHO VÝVOJE LIDSTVA

Rozlehlá vstupní hala zela krátce po poledni prázdnotou. Jedinou reprezentantkou více méně inteligentních bytostí zde byla žena neurčitého věku, obehnaná masivní ohradou z plastu napodobujícího tmavé dřevo. Této ohradě se říkalo recepce a ať už zde byla umístěna proto, aby oné ženě poskytovala aspoň zdánlivé soukromí, či proto, aby jí zabránila v útěku, ten malý hnědý ostrůvek připadal každému návštěvníkovi nevyhnutelně jako zoufalý pokus architekta vzepřít se metalickému stihomamu, jehož následky celou halu citelně poznamenaly.

Recepční však svému okolí věnovala pozornost jen velmi zřídka. Patřila k těm více méně inteligentním bytostem, které veškerou svou inteligenci, tedy tu část, vyjádřenou slovem *více*, pokládají na oltář své fyzické stránky ve snaze učinit z ní předmět všeobecného obdivu a zamaskovat tak ono *méně*. Této činnosti, kterou ve svém životním organizéru označila červenou poznámkou PRIORITA DNE, ráda věnovala maximum času, zvláště toho placeného. Jejím krédem bylo rčení jinak oblíbené především mezi výrobci automobilů a kuchyňských elektrospotřebičů: *dokonalost v každém detailu*. Na obličeji měla make-up v takovém množství, že by po opatrném sejmutí mohl nabýt samostatné existence o struktuře ne nepodobné keramické škrabošce a oční stíny se třpytkami vrhaly vřkol na stěny zářivá světlička, která způsobovala, že recepce budila dojem soukromého planetária. Kdykoliv pak recepční zamrkala, prožil její mikrokosmos dva mohutné otřesy, které by se daly nazvat zemětřesením, kdyby mohl být vesmír na zemi.

Čas se objevil přímo uprostřed haly a zvědavě se rozhlédl. Pak majestátně vykročil k ženě za pultem. Nechtě osočovat její pracovní vytížení, které bylo vskutku do očí bijící, zůstal stát přímo před recepcí a zdvořile vyčkával. Recepční byla v tu chvíli skutečně

velmi zaneprázdněna a to svým dokonale prioritním způsobem. Právě totiž seděla s nohama vyhozenýma na stůl vedle klávesnice luxusního počítače, jímž společnost ráda dělala dojem na klienty, a nepatrnými pohyby posilovala kotníky, přičemž si zálibně prohlížela linii svých nohou v silonkách s lycrou. Najednou postřehla, že jakási skvrna na Slunci zastiňuje to, co by - kdyby si lidé více cenili krásu - muselo být prohlášeno za mezinárodní kulturní dědictví: ji. Rozladěně se zamračila a zvedla oči ke starci, jenž se s vlídným úsměvem hrozivě tyčil na opačné straně plastové hradby. V následující vteřině jediným plynulým pohybem celého těla současně sundala nohy ze stolu, smetla i se lžičkou do koše kelímek od nízkotučného jogurtu, co měla k obědu, uklidila do šuplíku lak na nehty, rtěnku a tvářenku a nasadila půvabně inteligentní úsměv, na němž léta tvrdě pracovala. Vše se událo tak neuvěřitelně rychle, že by i trénovaný pozorovatel snadno podlehl dojmu, že recepční strávila v této poloze třeba i několik posledních dní, trpělivě vyčkávajíc dalšího příchozího, aby jej mohla zahrnout ubíjející ochotou pomoci. Evidentně šlo o cílevědomě procvičovaný manévr.

„Přejete si?“ zašveholila.

„Mluvit s panem Leopoldem Mazancem, prosím,“ odpověděl Čas pohotově.

„Ehm... máte zřejmě na mysli pana Mazáka,“ nadhodila recepční nejistě.

„Cože? Ach! Ano, ovšem. Má chyba,“ zasmál se Čas a pokýval hlavou. „Pan Mazák, to je on.“

Recepční se mimoděk pokusila upravit si účes vylakovaný do konzistence skelné vaty a zvážila tu neobvyklou žádost. Pan Mazák, vedoucí tajného projektu, o němž ona sama nevěděla víc, než že byl tajný, neměl nikdy návštěvy.

„Máte domluvenou schůzku?“ optala se uctivě, což nezakrylo pochybovačný podtón. Ve skutečnosti právě přemýšlela, bude-li třeba volat ochranku, a pokud ano, kolik jejích členů se asi právě zdržovalo v hospůdce přes ulici. Podle toho by se pak rozhodla, má-li mačkat tlačítko na spodní straně stolu nebo hlasitě křičet. Na svou chladnokrevnou rozvážlivost byla odjakživa pyšná.

„Och, to vskutku nemám,“ prohlásil pobaveně stařec. „Vedoucí tajného projektu mě vždy přijímá bez předchozí dohody. A ještě nikdy toho nelitoval.“

„Vážně?“ podivila se recepční. Cítila povinnost tuto záležitost řádně prověřit. Opravdu řádně. „A co vy vlastně víte o projektu?“

„Proč se ptáte?“ opáčil Čas.

„No já...“ trhla rameny recepční a nervózně se zasmála, „jen tak. Říkám si, jestli mě nevodíte za nos.“

Čas s bezelstným úsměvem zavrtěl hlavou a naklonil se blíž. Jeho jiskřivě modré oči nechaly oční stíny recepční zblednout závistí.

„Já vím, že tak chytrá mladá dáma jako vy má přehled o všem. Víte, že cílem projektu je nalézt způsob, jak provést plastickou operaci bez operace.“

Recepční vylezly oči jako užaslému hlemýžďovi a konečky řas zmizely v pečlivě upraveném obočí. Pak se na její tváři objevil šibalský výraz a levá ruka ji začala silně svrbět – jako vždy, když se jí do mysli vkradlo neovladatelné nutkání popadnout mobil a napsat jednu, dvě nebo třicet esemesek. Naštěstí ale neztratila hlavu.

„Hm, takže vy o tom fakt víte, co?“ zamrkala s úsměvem a vesmír kolem ní se roztančil.

„Ovšem,“ přikývl Čas, když se znova narovnal do plné výše. Chtěl to uspíšit. Už ho zase pronásledovaly myšlenky na jídlo a v páskových sandálech mu příšerně táhlo na nohy. Měl si vzít ponožky. „Poslyšte, mám málo času. Zaveďte mě k němu, než se ten silikon rozteče.“

Vedoucí tajného projektu, pan Mazák, který neměl ani nejmenší tušení, že byl jen před několika minutami povýšen na sladký bochník s rozinkami a mandlemi, si unaveně změřil starce před sebou. Dnešní den byl pro něj jako jedna nekončící noční můra. Pochůzkařka nebyla kvůli střevním potížím schopna doručit důležité materiály o projektu generálnímu řediteli, který nesl pocit, že byl přehlédnut, se značnou nevolí. Po té nepříjemné scéně, kdy se pan Mazák pokoušel několik minut usilovně předstírat, že není tam, kde je, a přesvědčit tak rozzuřeného ředitele, aby odešel rvát

tam, kde není, v domněnání, že tam je, objevila se zpráva finančního ředitele, který si ranní hádku s novomanželkou vykompenzoval seškrtáním rozpočtu na příští rok. V důsledku toho přišel pan Mazák o vyhlídku na rodinný vůz, s nímž, jak uvedl, hodlal jezdit na služební cesty. Kolem oběda už nemohl slovo ředitel ani slyšet. Naneštěstí se právě v této kritické době ukázala nekompetentnost jeho mladého asistenta, jenž nebyl s to zachovat klid při pohledu na opět se dostavivší cukání v šéfově levém oku a zcela neprofesionálně dostal epileptický záchvat. Proto nemohl uvařit kávu a automat na chodbě vypustil ze svého nitra pouze jakousi zahnědlou vodu, kvůli níž se nyní organismus vedoucího projektu nacházel ve stavu akutního bezkofeinového šoku. Připadal si napnutý jako lano, na němž si mamut zkouší bungee-jumping. A teď tu navíc před ním sedělo tohle individuum, které nemělo vzhledem daleko k bezdomovci, a hodlalo s ním vést – ale to je přece směšné! - obchodní jednání. Jak rád by se ho rychle zbavil.

„Kávu?“ nadhodil s nadějí.

„Nikoliv, děkuji vám.“

Vedoucí si zklamaně povzdechl. Když se pak stařec přisunul blíže ke stolu, instinktivně se zaklonil a zadržel dech.

„Mé jméno je... Tempus,“ začal Čas s rafinovaným výrazem, který měl vedoucího uvést v omyl, že hledí na ostříleného, světaznalého obchodníka. „Inženýr docent Tempus. A taky kandidát věd,“ dodal s ležérním gestem. „Přicházím za vámi kvůli tomu vašemu projektu s časem...“

Pan Mazák málem spadl pozadu i se židlí na zem. Naštěstí se na poslední chvíli zachytil okraje svého pracovního stolu. Když pak vyskočil na nohy, polévalo ho intenzivní horko. Čas na něj hleděl s mírně překvapeným úsměvem.

„Vy... jak... projekt přece...,“ vyrazil ze sebe vedoucí a bezvládně se zřítíl zpět do křesla. Tik v levém oku zintenzívněl a začal se přenášet i na zbytek obličeje. Rukou, jež mohla sloužit pro realistickou demonstraci nejvyššího stupně RichtEROVY škály, uchopil telefonní sluchátko a zasípá: „A... a... asistent!“

Když vešel docent Voříček, zástupce vedoucího, do kanceláře zalité odpoledním sluncem, našel svého nadřízeného ve strnulé

pozici, která jasně naznačovala, že se od chvíle, kdy použil telefon, nepohnul.

„Ten hoch se stále ještě necítí dobře,“ vysvětlil svou přítomnost cestou ke stolu. „Poslal jsem ho domů.“

Vytrhl sluchátko z křečovitě ruky a zavěsil. Ruku položil na područku. Pracoval na tajných projektech celý život a nějaká maličkost ho nemohla rozhodit. Viděl už mnohem podivnější chování. Tak například před pár lety se podílel jako poradce na projektu zabývajícím se komunikačními schopnostmi tygrů. Byla to zakázka od telekomunikačních společností hledajících nové obzory. Jeho nadřízený tehdy strávil mnoho dní ve stanu posloucháním všech nahraných zvuků, které tygři vydávají, a sledováním videa. Pak náhle v noci vyrazil ven, sedl si na zem uprostřed tábora a začal se celý svlékat a pečlivě olizovat. Když se ho pokusili odchytit a přinesli si patřičně velké sítě, chtěl ukousnout ruku fotografovi, hrozivě odhaloval tesáky a nakonec odběhl po čtyřech do džungle. Několik dní nato ho jistá výprava zahlédla mihnout se mezi keři v doprovodu statné tygřice a od té doby ho již nikdo nespatriil. Občas to takhle zkrátka dopadlo. Vedoucí odcházeli, projekty a docent Voříček zůstávali.

„Dobrý den, jmenuji se Voříček a jsem zástupcem tuhle pana Mazáka. Mohu vám nějak pomoci?“ obrátil se na starce v křesle za stolem.

„Ovšem,“ rozzářil se opět Čas. „Právě jsem zde panu...“

„T-t-t-t.“ Obličej vedoucího se roztrásl jako pudink na automatické pračce. Zástupce se zamračil.

„Teď nás neruš, Poldíku,“ nařídil mu přísně a otočil se zpět na svého hosta, jehož úsměv nepatrně zemdlel, avšak nezmizel.

„Víte, je to velmi odpovědná funkce,“ řekl docent Voříček omluvně. „Někdy s ním musíte jednat jako s dítětem. Dává mu to pocit bezpečí, když je toho na něj moc.“ Láskyplně popleskal vedoucího po pleši.

„On se cítí lépe jako malé dítě?“ zajímal se upřímně Čas. Lidský postoj kvěku ho vždy fascinoval a to především proto, že ho doposud nepochopil. Nikdy nebyli schopni sladit tělesné a duševní stáří. Při malém těle se cítili dospělí, a když vyrostli, toužili býti dětmi. Ve snaze porozumět tomuto paradoxu začal dokonce

používat fyzické tělo, ačkoli to znamenalo i jisté nepohodlí. On byl však ochoten snášet revma a potíže s prostatou jen proto, že věřil, že jako stařec bude na lidi působit líp. Že zkrátka tak nějak očekávají, že bude mít dlouhý bílý plnovous a husté obočí a dlouhé bílé vlasy a hábit s mnoha záhyby. Neodradilo ho ani zklamání, že ho zatím nikdy nikdo nepoznal. Navíc shledal, že při mladším vzhledu má jisté potíže s hormonální soustavou a podléhá nejistotě při rozhodování, který orgán má vlastně používat k myšlení. V jakémkoliv věku měl pak neustálé vtíravé myšlenky na jídlo – zejména na různé sladké koláče, bochánky a bábovky. Přesto měl pevné tělo rád. Byl by se mu líbil i nějaký stylový doplněk, třeba kosa, ale bál se, že by ho obvinili z nekalé soutěže.

Se shovívavým úsměvem plným pochopení pohlédl na vedoucího projektu, který barvou i pohyblivostí v současnosti, kdy se kinetická energie jeho tváře vyčerpala, nejvíce připomínal sádrovou sochu.

Čas rád pomáhal lidem. Jeho problém spočíval v nemožnosti vyhovět všem současně. To bylo samé: potřebuju víc času, ten čas tak letí. A pak zas: to to trvá, ten čas se vleče.

Co měl dělat?

Zde se to ovšem zdálo jednoznačné. Zamyslel se. Neměl zcela jasno v tom, do jakého věku se lidé nazývají dětmi, a proto nic neriskoval.

Zástupce Voříček zamrkal a začal zvažovat, že by si dovolenou přece jen vybral o něco dříve, než počítal. Na místě, kde ještě před okamžikem trnul jeho dlouholetý kamarád Leopold, který ho v poslední době už nesmírně dráždil svou přecitlivělostí a tím příšerným tikem, klátilo se o poznání vlasatější batole s kravatou. Rozepnutý límec bledě modré košile mu sklouzl kolem pasu.

„V pořádku?“ ujišťoval se dobrosrdečně Čas.

„Ehm.“ Zástupce si preventivně protřel levé oko. „Ovšem! Jistě!“ Nasadil široký úsměv jako z reklamy na zubní pastu.

„Skvělé,“ rozzářil se Čas ještě víc a vstal. „Tak, mladíku, pojd'te mi ukázat to zařízení.“

Čerstvý šedesátník nepatrně zaváhal. Avšak pohled na vedoucího, který zrovna usilovně slintal na koženkové opěradlo svého křesla, mu připomněl jeho vlastní neradostné dětství.

„Dobrá, ale... jak jste se o tom dozvěděl? Polda vám přece nic neprozradil, že ne?“ zamračil se.

„Kdepak, pane Oříšku,“ uklidňoval ho Čas. „To víte, taková věc se dlouho neutají.“

„Aha,“ pokýval zástupce hlavou, aniž cokoliv pochopil. Vtom jakýsi podezřelý zvuk přitáhl jeho zrak zpět ke křeslu.

„Ehm, tak raději půjdeme,“ řekl rychle. Pokud si dobře vzpomínal, byla nemluvňata propustnější, než mu bylo milé.

Sotva opustili kancelář, narazili na chodbě na pochůzkářku. Nenápadná paní důchodového věku právě opouštěla onu místnost s výrazem nejisté úlevy na tváři.

„Ach, Bohunko,“ oslovil ji mírně unaveným tónem zástupce, „buďte tak hodná a jděte se podívat na pana vedoucího. Obávám se, že ho bude třeba přebalit.“

Pochůzkářka vrhla na zástupce nepokrytě vyděšený pohled a vzápětí zuřivě přikývla. Vždycky považovala ty, co pracovali na projektu, za potenciálně nebezpečné šílence.

„Výborně. Tudy prosím.“

Sotva oba muži zmizeli z dohledu za nejbližším rohem, otočila se pochůzkářka na patě a zapadla do stejných dveří, z nichž krátce předtím vyšla.

Zástupce následovaný Časem zatím překonal všechny bezpečnostní překážky a konečně uvedl hosta do obrovského sálu, v jehož středu se tyčilo až ke stropu stříbřitěkovové zařízení s malou kabinkou. Zde docent Voříček náhle ožil. Svižným krokem vyrazil vpřed.

„Zde je, pohledte přáteli! Celoživotní dílo mnoha géniů včetně mé maličkosti. Finální testy ještě neproběhly, ale intenzivně se na ně připravujeme. Zatím umíme vychylovat v čase jen nepříliš velkou část prostoru, ale budoucnost nabízí nezměrné možnosti. Lidstvu nastává zcela nová éra. Není to úžasné?“

„Tak to jdu právě včas,“ pokýval hlavou Čas, pobaven svým ostrovtipem. Zástupce si však pobaveně nepřipadal. Naopak, cítil se, jako by na něj chrstli kýbl ledové vody. Očekával poněkud odlišnou reakci. Naskočila mu husí kůže a zůstal zmateně stát. Hlavou se mu začalo honit mnoho černých myšlenek, od průmyslové špionáže přes daňovou kontrolu až po jistého vůdce teroristů, o kterém slyšel nedávno ve zprávách. A v té chvíli měl dojem, že ten podivný stařec by mohl být přinejmenším čímkoliv z výše uvedeného.

Čas s lehkým úsměvem vrtěl hlavou a jeho velkolepý vous se měkce vlnil.

„Vskutku fascinující, jak si dokážete vyhrát. Hm, hm. Je trochu větší než minule a těchhle ciferníčků tu taky nebylo tolik. Ovšem designu se nedá nic vytknout, ten je vážně jedinečný. Zvláštní, ty jemné rozdíly, vskutku zvláštní. Pokaždé tak trochu jiný a přece stejný. Úchvatné.“

To už bylo na nebohého zástupce příliš. Stál na místě s otevřenou pusou, nestydatě odhaloval sadu umělých zubů a nezmohl se na jediné slovo pohoršeného protestu. Čas pokračoval, obcházeje zařízení kolem dokola.

„Víte, když jsem poprvé zjistil, že jste vyrobili stroj na kontrolu času, byl jsem rozzloben. Říkal jsem si, že mé služby vám již nejsou dost dobré. Ale pak jsem pochopil, že tím to není. Vy zkrátka chcete mít stále všechno pod kontrolou. Neumíte jen tak žít s vědomím, že jisté věci jsou řízeny, řekněme, z jiných úrovní. Osud je z toho tak znechucen, že uvažuje o výpovědi. Chudák Smrt vymýšlí, co může, aby zůstaly nějaké nevyléčitelné choroby a z vašich genetických výzkumů má zlé sny. A Amor si už kolikrát taky ani neškrtně. Tuhle jsem ho přistihl, jak zabodává ty svoje šípy do prsaté figurky se slaměnými vlasy. Vsadil bych se, že chtěl provozovat woo-doo a ta figurka měla představovat Kariéru. Ale zřejmě to nezabralo, ona se má čím dál líp – každý den je prsatější a blondatější. A jak si vyskakuje.“

Čas si povzdechl.

„Jo, ta ví, jak na vás. Ale co my? Mohl bych to taky zabalit, víte? Sbalit kufry a starejte se. Ale to by nebylo správné. Nemůžete řídit všechno, je toho příliš, čemu nerozumíte a nikdy rozumět nebudete. Všechno vidíte jen zvnějšku. Skutečnost je příliš

mnohavrstevná. A vy místo abyste šli do hloubky, jdete do šířky – přímo kynete pýchou.“

Čas se dramaticky odmlčel a spokojeně seznal, jaký je zástupce vděčný posluchač. Nejen že ho nepřerušoval, ale rovněž svým výrazem dával najevo patřičný úžas nad těmi hlubokomyslnými perlami, jež měl tu čest vyslechnout. Pokračoval tedy.

„Tehdy poprvé jsem vrátil bez dlouhého váhání vaši civilizaci na samý začátek. Pravda, byla kolem toho spousta papírování, ale co lepšího jsem v té chvíli mohl dělat? Jenže ejhle! Uplyne pár desítek tisíc let a je to tu zas. Už ani nevím, kolikrát jsem kvůli tomu vašemu vynálezu všechno vrátil. A pokaždé si víc a víc lámu hlavu, zda by se nenašlo lepší řešení, jak vám zabránit, abyste to zařízení začali používat. Je to přece jen trochu jednotvárné. Musím však sebekriticky přiznat, že jsem zatím na nic lepšího nepřišel.“

Čas si nevšiml, ani že zástupce zavřel pusou a oči mu zasvítily náhlým přívalem inspirace, ani že se začal ponenáhlu přemísťovat.

„Na druhé straně je však pravdou, že se pokaždé nesmírně na ten váš výtvar těším. Skoro mi láme srdce, posílat vás zpět na začátek. Ale pochopte mne. Lidé ztrácejí úctu k pravidlům a to není dobře. Je to vlastně takové nezbytné opatření pro udržení optimálního vývoje lidstva.“

Dojetím rozslzenýma očima se pokusil zaměřit zástupce. Po chvíli ho objevil v ovládací kabině stroje, ale to už se kolem něj objevilo červené pole světla.

Docent Voříček s uspokojením shledal, že první komplexní test zařízení proběhl velmi dobře. Přesné určení časové výchylky ještě trochu pokulhává, ale to se doladí během příštích desetiletí. Vylezl z kabiny a zvedl ze země nemluvně. Omotal je do hábitu, aby zabránil případné kontaminaci, a s vychytralým úsměvem pohlédl do jiskřivě modrých očí. Na okamžik zauvažoval, jak dál. Byl od přírody dobrý člověk a rád hledal nejlepší řešení pro všechny. Také si uvědomoval, že v dnešní době musí být každý flexibilní a umět se rychle rozhodovat. Obě tyto vysoce ceněné vlastnosti dostal Voříček do vínku a bylo mu úplně jedno od koho, hlavně že za to ten dotyčný nic nechtěl.

Snad by mohl udělat dobrý skutek a zajistit těm dvěma laskavým duším delší dovolenou. Bylo očividné, že Poldík by tuto

situaci těžko zvládal a mimo to - zařízení ještě nebylo zcela spolehlivé. Nakonec pan Voříček zvolil ono nejlepší řešení pro dobro všech zúčastněných: rozhodl se nic neriskovat a nechat věci tak, jak jsou.

„No ťuťuťuťu, ťuťuťuťu,“ natřásal neobratně dítě. „Tak kampak teď půjdeme? No? Přece si hrát s panem vedoucím.“

A tak zatímco se více méně inteligentní recepční začala po vyčerpávajícím zpravodajském kousku (který v hodině obletěl celý svět a stal se příčinou zhroucení komunikačních sítí v mnoha zemích, což jistě manažery telekomunikačních firem přivedlo zpět k tygrům) věnovat svému druhému kotníku, zatímco pochůzkářka tiše zvažovala návrat do důchodu v zájmu zachování svého duševního i tělesného zdraví, zatímco Poldík sklouzl ze svého křesla a dobatolil se až k rozsáhlé videotéce, jejíž zbytky mu byly posléze nemilosrdně vyrvány docentem Voříčkem, otáčel se svět dál podle předem schváleného schématu, kdy má den dvacet čtyři hodin, měsíc kolem třiceti dnů a rok nějakých těch dvanáct měsíců. A hodiny pořád tikaly a budíky stále budily, zkrátka čas šel dál, aniž tušil, že někdo přepnul na autopilota a to poté, co pan Voříček převzal kontrolu nad nečekanou situací a dal tak lidstvu šanci vykročit poprvé vzhůru k nejisté budoucnosti.